

Súd: Okresný súd Levice
Spisová značka: 10P/23/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4322200618
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 06. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Jana Kosorínová
ECLI: ECLI:SK:OSLV:2022:4322200618.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Levice sudkyňou Mgr. Janou Kosorínovou vo veci starostlivosti o maloletého I. D.Ľ., nar. XX.XX.XXXX, bytom u navrhovateľky, v konaní zastúpený Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Levice, z rodičov: O. D., nar. XX.XX.XXXX, tr. bytom H. XX a N. D., nar. XX.XX.XXXX, tr. bytom H. XX, na návrh O. Ľ., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. XX, v konaní zastúpená splnomocneným zástupcom Ing. Jozefom Agárdym, nar. 20.03.1950, bytom Levice, Palárikova ul. 3073/2, za účasti Okresnej prokurátorky v Leviciach, o zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, takto

rozhodol:

- I. Mal. I. D., nar. XX.XX.XXXX sa z v e r u j e do náhradnej osobnej starostlivosti O. Ľ., rod. J., nar. XX.XX.XXXX, ktorá je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia, právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach.
- II. Rodičia sú p o v i n í prispievať na výživu mal. dieťaťa každý sumou zodpovedajúcou 30 % sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa, ktoré výživné sú povinní platiť vždy do 20-teho dňa toho-ktorého mesiaca vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Levice počnúc dňom právoplatnosti rozsudku.
- III. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľka - stará matka dieťaťa sa podaným návrhom domáhala zverenia maloletého I. do náhradnej osobnej starostlivosti (ďalej len „NOS“). V návrhu, ako i na pojednávaní poukázala na to, že maloletý bol zverený do NOS starému otcovi p. N. D. z dôvodu, že otec nadmerne požíval alkohol a matka sa o dieťa nedokázala postarať.

Starý otec dieťaťa však XX.XX.XXXX zomrel. Maloletý bol týždeň v domácnosti otca, ale hrozilo mu umiestnenie v ústavnej starostlivosti, keďže otec sa o neho nevedel dostatočne postarať. V minulosti s vnukom kontakt neudržiavala, takže si musel v ich domácnosti zvykať. V súčasnosti ju vnuk rešpektuje, majú dobrý vzťah. Otec síce dieťa navštevuje, ale na jeho výživu neprispieva. Matka dieťaťa sa o syna nezaujíma dlhodobo, je na neznámom mieste.

2. Otec s podaným návrhom súhlasil. Uviedol, že býva v rodičovskom dome, ktorý je predmetom neukončeného dedičského konania. Je nezamestnaný a vie si brigádnicke privyrobiť. Síce finančne na syna neprispieva, ale donesie ovocie, zeleninu. Sám by sa o dieťa nevedel postarať. Potvrdil, že v minulosti absolvoval protialkoholické liečenie, ale v súčasnosti pije už málo. Poukázal na svoju ďalšiu vyživovaciu povinnosť.

3. Súd rozhodol v neprítomnosti matky, ktorá doručenie mala vykázané fikciou.

4. Kolízny opatrovník navrhol vyhovieť návrhu, maloletého zveriť do NOS navrhovateľke a určiť zo strany rodičov výživné. Poukázal na to, že u navrhovateľky boli opakovane vykonané šetrenia. Má vytvorené vhodné bytové podmienky pre starostlivosť o maloleté dieťa. Maloletý má svoje lôžko, potrebné veci do školy, počítač. Do školy chodí pravidelne. Má dobrý vzťah so strýkom, ktorý žije v spoločnej domácnosti a ktorý mu pomáhal v príprave do školy, chodia spolu na výlety. Tiež dcéra navrhovateľky s maloletým vychádza dobre. Poukázal na pohovor s maloletým I., z ktorého vyplynulo, že chce bývať u navrhovateľky, ktorú má rád, cíti sa u nej dobre. Babka sa o neho stará, varí, perie, pripravuje mu desiatu. Cíti, že ho má rada. Tiež má rád svojho strýka. Do domácnosti otca nechodí. V škole sa učí celkom dobre.

5. Okresná prokurátorka navrhla vyhovieť podanému návrhu, zveriť maloletého do NOS navrhovateľky a určiť zo strany rodičov minimálne výživné. Poukázala na splnenie podmienok pre zverenie dieťaťa do NOS v zmysle Zákona o rodine, keď matka sa o syna dlhodobo nezaujíma a otec pre osobnú starostlivosť nemá vytvorené podmienky. Tiež poukázala na najlepší záujem maloletého.

6. Dokazovaním zistil súd tento skutkový stav:

Rozsudkom Okresného súdu Levice zo dňa 02.09.2015 č.k. 12P/28/2014-77 bol maloletý I. zverený do náhradnej osobnej starostlivosti starého otca N. D., nar. XX.XX.XXXX. Zo strany rodičov bolo určené výživné v minimálnom rozsahu, ktoré boli povinní platiť do 15-dňa toho-ktorého mesiaca vopred k rukám starého otca. Dôvodom pre takéto rozhodnutie bola skutočnosť, že matka od r. 2013 žiaden záujem o dieťa neprejavila a otec nedokázal o dieťa zabezpečiť starostlivosť, keďže požíval dlhodobo alkoholické nápoje a v čase rozhodnutia súdu abstinoval len tri mesiace.

6.1. Starý otec dieťaťa, t.j. osoba, ktorej maloletý bol zverený do náhradnej osobnej starostlivosti, dňa XX.XX.XXXX zomrel. Starostlivosť o maloletého prevzala súhlasom otca navrhovateľka, ktorá preukázala, že nemá záznam v registri trestov a po zdravotnej stránke je spôsobilá sa o maloletého postarať. Je poberateľkou starobného a vdovského dôchodku vo výške 389,30 eur mesačne. Žije v spoločnej domácnosti s plnoletým synom, ktorý je zárobkovo činný.

6.2. Otec dieťaťa je nezamestnaný, žije v rodičovskom dome. Má príjem z brigádnickej činnosti. Nepoprel, že aj v súčasnosti požíva alkohol, ale len občas. Matka dieťaťa sa nachádza na neznámom mieste, o dieťa od r. 2013 záujem neprejavila. Rodičia majú tiež vyživovaciu povinnosť k maloletej O., nar. XX.XX.XXXX a matka tiež k maloletej R.Q., nar. XX.XX.XXXX. Podľa vykonaných lustrácií, matka nie je zamestnaná, žiadne dávky z príslušného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny nepoberá.

7. Podľa § 45 ods. 1 Zákona o rodine, ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase trvania odňatia dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa.

8. Podľa § 45 ods. 2 Zákona o rodine, pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady. Ak sa má maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti prarodiča, súrodenca maloletého dieťaťa alebo súrodenca rodiča maloletého dieťaťa, splnenie podmienky trvalého pobytu na území Slovenskej republiky sa nevyžaduje za predpokladu, že prarodič, súrodenec maloletého dieťaťa alebo súrodenec rodiča maloletého dieťaťa má evidovaný trvalý pobyt alebo iný obdobný pobyt na území členského štátu Európskej únie.

9. Podľa § 45 ods. 3 Zákona o rodine, v rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu.

10. Podľa § 45 ods. 4 Zákona o rodine, osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia; osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti vykonávanej na území Slovenskej republiky, je povinná najmenej 30 dní pred dočasným premiestnením maloletého dieťaťa oznámiť súdu dočasné premiestnenie maloletého dieťaťa do cudziny na dobu dlhšiu

ako tri mesiace spolu s údajom o mieste, účele a dĺžke pobytu v cudzine a o iných významných skutočnostiach súvisiacich s dočasným premiestnením. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd.

11. Podľa § 45 ods. 6 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa vykonávajú práva a povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností len v rozsahu, v akom nepatria osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Rodičia majú právo stýkať sa s maloletým dieťaťom, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Ak sa s osobou, ktorej bolo maloleté dieťa takto zverené, nedohodnú o výkone tohto práva, rozhodne na návrh niektorého z rodičov alebo tejto osoby súd.

12. Podľa § 45 ods. 7 Zákona o rodine, vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu podľa odseku 1 nezaniká.

13. Podľa § 45 ods. 8 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, poukazovali výživné úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, má tento úrad právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet tohto maloletého dieťaťa. Ak je maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti podľa odseku 2 druhej vety osobe, ktorá nemá trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, súd povinnému uloží povinnosť, aby výživné poukazoval tejto osobe; úrad práce, sociálnych vecí a rodiny nemá v tomto prípade právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa. Po dovŕšení plnoletosti dieťaťa, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, sú rodičia povinní poukazovať výživné dieťaťu.

14. Podľa § 45 ods. 9 Zákona o rodine, súd najmenej raz za šesť mesiacov zhodnotí v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí alebo v súčinnosti s inými osobami, ktoré sú oboznámené s pomermi maloletého dieťaťa, výkon náhradnej osobnej starostlivosti, a to najmä kvalitu starostlivosti o dieťa v náhradnej osobnej starostlivosti a skutočnosť, či rodičia môžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa.

15. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

16. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

17. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

18. Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

19. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

20. Podľa § 47 ods. 1 písm. c) Zákona o rodine, náhradná osobná starostlivosť zaniká smrťou osoby, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti.

21. Podľa § 47 ods. 5 Zákona o rodine, ak zanikne náhradná osobná starostlivosť z dôvodov uvedených v odseku 1 písm. c) alebo e) a rodičia naďalej nezabezpečujú alebo X XXP/XX/XXXX

nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa, súd rozhodne o ďalšej náhradnej osobnej starostlivosti o maloleté dieťa.

22. V prejednávanej veci mal súd preukázané, že náhradná osobná starostlivosť nariadená rozsudkom tunajšieho súdu zo dňa 02.09.2015 č.k. 12P/28/2014-77 zanikla v súlade s § 47 ods. 1 písm. c) Zákona o rodine dňa XX.XX.XXXX, smrťou osoby, do náhradnej osobnej starostlivosti ktorej bol maloletý I. zverený. Súd sa teda prioritne zaoberal skutočnosťou, či niektorý z rodičov po zániku NOS má podmienky a je schopný a ochotný o dieťa zabezpečiť osobnú starostlivosť. Bolo preukázané, že matka

dieťaťa o maloletého záujem neprejavuje už od r. 2013, teda medzi ňou a dieťaťom nie je vytvorená citová väzba. Otec sa síce o syna zaujíma, avšak sám uviedol, že by nebol schopný o maloletého sa náležite postarať. S poukazom na tieto skutočnosti je v najlepšom záujme maloletého I. jeho zverenie do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľke. Sám maloletý potvrdil, že v jej starostlivosti chce zostať, navrhovateľka o neho zabezpečuje starostlivosť na požadovanej úrovni, pričom spôsobom svojho doterajšieho života zaručuje, že náhradnú osobnú starostlivosť bude vykonávať v záujme maloletého dieťaťa.

23. Súd zároveň vo výroku rozsudku vymedzil navrhovateľke rozsah práv a povinností vo vzťahu k maloletému I..

24. S poukazom na skutočnosť, že rodičia dieťaťa nie sú zamestnaní a majú ďalšiu vyživovaciu povinnosť, súd ich zaviazal na výživu dieťaťa prispievať sumou zodpovedajúcou 30 % sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa v súlade s § 62 ods. 3 Zákona o rodine. Jedná sa o tzv. „minimálne výživné“, ktoré je povinný platiť každý z rodičov a to bez ohľadu na svoje možnosti, schopnosti, majetkové pomery.

25. O náhrade trov konania rozhodol súd v súlade s § 52 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje. V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia podľa civilného mimosporového poriadku (iná ako peňažná povinnosť týkajúca sa maloletého, resp. podľa osobitného zákona (exekučný poriadok).

Rozsudok v časti výživného je vykonateľný doručením (§ 44 CMP).